

Střední škola a Základní škola Oselce

Minimální preventivní program pro SŠ

Pracoviště Blovice

Vypracovali: **Mgr. Pavla Brunová, metodik prevence**
Ing. Ivana Šindelářová, výchovný poradce

Schválil: **Mgr. Zdeněk Tauchen, ředitel školy**

Platnost od: 1. 9. 2022

Úpravy od: 1. 9. 2022

Osnova MPP:

- 1. Úvod**
- 2. Komu je MPP určen**
- 3. Garant programu a jeho spolupracovníci**
- 4. Cíle programu a cílové skupiny**
- 5. Úkoly učitelského sboru**
- 6. Základní témata primární prevence**
- 7. Vlastní práce se žáky a analýza současného stavu**
- 8. Spolupráce s rodiči**
- 9. Spolupráce s dalšími subjekty**
- 10. Vzdělávání pedagogů**
- 11. Metody práce, metodické pomůcky a materiály**
- 12. Plán evaluace**

1. Úvod

Preventivní program školy je zpracován na základě **Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č. j.: 21291/2010-28)** a **Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. MSMT-21149/2016)**, které do prevence rizikového chování zařazuje předcházení především těmto jevům: agresí, záškoláctví, šikaně, kyberšikaně, násilí, intoleranci, antisemitismu, extremismu, rasismu a xenofobii, homofobii, vandalismu, závislostnímu chování, užívání všech návykových látek, netolismu, gamblingu, rizikovým sportům a rizikovému chování v dopravě, spektru poruch příjmu potravy, negativnímu působení sekt a sexuálnímu rizikovému chování.

2. Komu je MPP určen

MPP je určen pro potřeby SŠ a žáky, učitele, rodiče a ostatní, kteří se mohou podílet na jeho realizaci (PPP, VP, MP, kariérový poradce, TU).

3. Garant programu a jeho spolupracovníci

- Za koordinaci preventivních aktivit zodpovídá školní metodik prevence rizikového chování Mgr. Pavla Brunová (dále jen ŠMP)
- ŠMP spolupracuje s ostatními pedagogickými pracovníky školy, s odborníky a institucemi zabývajícími se problematikou rizikového chování žáků
- ŠMP seznamuje ředitele školy s aktualizovaným programem,
- ředitel školy je garantem MPP

4. Cíle programu a cílové skupiny

Základním principem strategie prevence rizikového chování na SŠ a ZŠ Oselce, pracoviště Blovice, je výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, k zodpovědnosti za vlastní chování, toleranci a ohleduplnosti. Cílem je zabránit výskytu rizikového chování žáků v daných oblastech, jejich sociální a osobnostní rozvoj i rozvoj jejich komunikačních dovedností.

Předcházení rizikovému chování ve škole slouží začlenění preventivního programu do učebních plánů, školního vzdělávacího programu, zapracování do školního řádu a řešení aktuálních problémů souvisejících s výskytem rizikového chování ve škole.

Cílové skupiny:

- žáci
- učitelé
- zákonní zástupci

Krátkodobé cíle

Pro metodika prevence a výchovného poradce:

- ve škole bude umístěna uzamykatelná schránka důvěry, která bude pravidelně kontrolována
- ve škole budou vyvěšeny adresy internetových linek bezpečí a také telefonní čísla na bezplatné telefonní linky zaměřené na pomoc dětem, které se ocitnou v nepříznivé životní situaci. Všichni vyučující seznámí žáky s pravidly používání a možnostmi využití těchto linek
- ve společných prostorách školy bude umístěna informační nástěnka, na které žáci najdou různé letáky, informační materiály a další údaje související s tímto tématem
- zpracovat analýzu současného stavu, provést dotazníkové šetření týkající se problematiky rizikového chování, s výsledky seznámit vedení školy
- zpracovat Krizový plán školy – strategie postupu řešení v případě zjištění rizikového chování

Pro žáky

- na začátek studia bude u všech oborů zařazen adaptační kurz. Jeho absolvování by mělo umožnit žákům lépe se poznat, spolupracovat a fungovat jako tým, ve kterém má každý svou důležitou roli. Tento kurz by měl zároveň vytvořit pozitivní vazby nejen ve třídě, ale i mezi žáky a třídním učitelem
- v průběhu celého školního roku budeme důsledně sledovat absenci všech žáků a pravidelně žákům připomínat nutnost řádné docházky do školy k úspěšnému ukončení studia
- v průběhu školního roku se budeme snažit snížit počet zameškaných hodin u žáků všech oborů
- Připravíme přednášku na téma „kyberšikana“ pro žáky všech oborů
- v průběhu školního roku provedeme monitoring rizikového chování
- v průběhu roku budeme důsledně dbát na dodržování školního řádu a zásad slušného chování

Pro rodiče

- zlepšíme spolupráci s rodiči a motivaci rodičů k většímu zájmu o prospěch a absenci jejich dětí, budeme je motivovat k účasti na třídních schůzkách i dnech otevřených dveří školy

Pro učitele

- během školního roku absolvují pedagogičtí pracovníci tematické semináře s tématy, které si sami vybrali

Dlouhodobé cíle

- vytvořit funkční preventivní program školy tím, že se do jeho tvorby a realizace zapojí všichni pedagogičtí pracovníci školy
- získat podporu a pochopení všech pedagogických pracovníků školy v otázce nutnosti prevence a její realizace, podporovat průběžné vzdělávání pedagogů v oblasti prevence rizikového chování
- zlepšovat komunikační a asertivní dovednosti žáků, zlepšovat jejich sebeovládání a nenásilné zvládání konfliktů formou interaktivních metod přímo ve výuce
- zvyšovat sociální kompetence žáků, vést je k zodpovědnosti za svoje chování

- neustálým zlepšováním školního prostředí a podpory pozitivního klimatu ve škole zajistit žákům příjemné a podnětné prostředí, aby do školy chodili „rádi“
- zapojit jiné organizace do preventivního programu školy, využívat nabízené programy nestátních organizací, financovat další vzdělávání pedagogů, využívat dotační programy MŠMT a Plzeňského kraje
- usilovat nadále o dobré vztahy mezi školou a rodinou, podporovat rodiče ve spolupráci se školou
- podporovat volnočasové aktivity a zájmové kroužky pro lepší využívání volného času žáků
- pravidelně navštěvovat a vyhledávat tematická divadelní a filmová představení, přednášky a besedy s odborníky, nabízet četbu knih a časopisů s danou tematikou tak, abychom zvyšovali informovanost žáků v problematických oblastech
- nabídnout rodičům didaktické materiály a poradenskou činnost v pravidelných konzultačních hodinách
- seznámit všechny pracovníky školy s programem proti šikanování
- snížit počet rizikového chování u žáků školy (záškoláctví, potírání projevů šikany, agrese, nadřazenosti atd.)
- vytvořit dlouhodobou funkční strategii školy v oblasti primární prevence
- vytvořit právní vědomí, mravní a morální hodnoty, společenské normy
- udržet příznivé sociální klima – pocit důvěry, atmosféru pohody a klidu
- podporovat výchovu ke zdravému životnímu stylu a osvojení pozitivního sociálního chování

5. Úkoly učitelského sboru

Všichni zaměstnanci školy se aktivně seznamují s novými poznatky a materiály v dané oblasti. Důležité informace jsou zveřejněny na webových stránkách <https://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>, kde je umístěn mj. „Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních - č. j. MSMT-21149/2016“. Cílem metodického pokynu je pomoci porozumět školám a školským zařízením fenoménu šikany, možnostem, jak mu předcházet a jak na něj efektivně reagovat, pokud k jeho výskytu dojde. Dále jsou na uvedených stránkách metodická doporučení a pokyny k prevenci rizikového chování a vzniku rizikových situací v různých oblastech, strategie prevence rizikových projevů a další dokumenty týkající se rizikového chování i zdravého životního stylu dětí a mládeže. Pedagogové tyto dokumenty průběžně studují a využívají je ke zkvalitnění své práce. Pedagogové mohou k prevenci a získávání potřebných informací využívat některé webové adresy, např. portál www.minimalizacesikany.cz, www.prevence-info.cz, www.sikana.org, www.linkabezpeci.cz (Sdružení linka bezpečí 116 111), www.ncbi.cz (Národní centrum bezpečnějšího internetu), www.e-bezpeci.cz (Portál E-Bezpečí), lze též využít webovou stránku ombudsmana zaměřenou na děti a náctileté <http://deti.ochrance.cz>. Na tyto webové stránky mohou také učitelé, v případě zájmu a potřeby, upozornit zákonné zástupce žáků.

Pedagogové během výuky i během přestávek a též při všech akcích pořádaných školou dbají na dodržování všech ustanovení školního řádu. Případných projevů rizikového chování si budou všimnout i nepedagogičtí pracovníci. Každý takový projev je nutno neodkladně nahlásit třídnímu učiteli, výchovné poradkyni a vedení školy. Podmínky pro zajištění ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před důsledky rizikového chování, projevy diskriminace a násilí jsou uvedeny ve školním řádu. Pedagogičtí

pracovníci školy aktivně dodržují rozvrh dohledů a provádějí dohled nad žáky v určených prostorách, důsledně v těch prostorách, kde k rizikovému či nevhodnému chování již došlo nebo by k němu mohlo docházet (prostor šaten, WC).

6. Základní témata primární prevence:

a) prevence kyberšikany – cílem je umět rozpoznat nebezpečí virtuálních drog a riziko zneužití při komunikaci přes PC, seznámit se se základními pojmy virtuálních drog – TV, PC, výherní automaty, sázení, reality show, předcházet zdravotním, sociálním a psychickým poškozením v důsledku přílišného užívání virtuálních drog, zvýšit vědomí o rizicích a o možném zneužití osobních údajů dětí nebo dětí samotných při internetové komunikaci. Žáci jsou rovněž informováni o potenciálních rizicích při užívání internetu a jsou poučeni o pravidlech k jeho bezpečnému užívání. Toto poučení provádí třídní učitelé a učitelé informatiky.

b) prevence šikany – cílem je posilovat a rozvíjet zdravé vrstevnické vztahy, posilovat oblast komunikace mezi žáky ve třídách, předcházet projevům rasismu a xenofobie, vyvracet předsudky, zajistit bezpečnost žáků o přestávkách, vytvořit v celé škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí, které omezuje vznik šikany

c) prevence záškoláctví – posilovat hodnotu vzdělání, důsledně kontrolovat dodržování školní docházky, vysokou absenci projednat se zákonným zástupcem žáka

d) prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření – cílem je předcházet užívání, uvědomit si nebezpečnost užívání návykových látek – tabákových výrobků, alkoholu, omamných a psychotropních látek

e) prevence kriminality a delikvence – vysvětlit a popsat základní projevy kriminality a delikvence, seznámit žáky s jejich právy, překládat vhodné vzory

f) podpora zdravého životního stylu – podporovat správnou životosprávu, duševní hygienu, dodržování hygienických zásad a režimu dne, předcházet negativním vlivům médií a reklamy, zaměřit se na prevenci úrazů – při sportování, vést žáky i rozpoznání rizikového chování v dopravě, naučit žáky přivolat a poskytnout první pomoc

g) prevence rizikového chování v oblasti partnerského a rodinného života – cílem je upevňovat obecně uznávané hodnoty – rodina, láska, mateřství, podporovat zodpovědnost a zdravé sebevědomí žáků

h) prevence školní neúspěšnosti – cílem je předcházet neprospívání či nehodnocení žáků na konci pololetí z některých předmětů, předcházet dlouhodobému neplnění zadaných úkolů a rovněž předcházet chování, kterým by žák soustavně porušoval školní řád.

Pro splnění těchto cílů pedagogové směřem k žákům kladou na žáka přiměřené nároky, dbají na jeho pravidelnou docházku do školy, důsledně kontrolují splnění zadaných úkolů, zdůrazňují žakovy pozitivní stránky, oceňují jeho jedinečnost, umožňují žákům vyslovovat vlastní názory, podporují aktivitu žáků, dají mu příležitost zažít úspěch, motivují žáky, rozebírají s ním jeho úspěchy, vyhýbají se negativnímu srovnávání, věnují pozornost rodinnému zázemí žáka. Pokud i přes výše uvedenou podporu žáků je přesto některý z nich ohrožen školní neúspěšností, třídní učitel kontaktuje rodiče,

nabídne osobní jednání s jednotlivými vyučujícími, případně s výchovným poradcem, metodikem prevence rizikového chování.

7. Vlastní práce se žáky a analýza současného stavu

Analýza slouží pro zjišťování aktuálního stavu, stanovení příčin a prognózy do budoucna.

Za nejčastější problémy v současné době považujeme:

- výskyt kuřáků
- časté, jednodenní absence
- časté pozdní příchody do školy i u žáků bydlících v blízkosti školy
- časté podvody s omlouváním absence
- nevhodné zacházení se školním majetkem
- chování žáků – vulgarity, sprosté nadávky, výhrůžky
- neplnění školních povinností
- nezáměr některých rodičů o chování a prospěch jejich dětí
- nevhodné trávení volného času
- agresivita mezi žáky, násilné chování
- drobné krádeže, lhaní
- zvyšující se počet žáků se sklonem k sebepoškozování
- šikana
- zvyšující se počet žáků se sklonem k virtuální závislosti
- nezáměr o sportovní aj. aktivity v rámci vyučování i mimo něj
- nezáměr ze strany rodičů problémových žáků
- nevhodné chování některých žáků, ale i rodičů, k vyučujícím

Důraz budeme klást hlavně na:

- zlepšení spolupráce mezi školou a rodiči
- zlepšení spolupráce mezi školou a ostatními subjekty
- zlepšení docházky žáků do školy
- snížení počtu neomluvených hodin
- zlepšení vztahů mezi učiteli a žáky
- zvýšení odpovědnosti žáků za své chování a jednání
- zajištění zdravého prostředí ve škole
- dodržování školního řádu žáky
- pravidelnou docházku do školy a včasné omlouvání nepřítomnosti rodiči
- propagaci sportu a mimoškolní činnosti pro smysluplné trávení volného času
- posilování zdravé sebedůvěry u žáků
- respektování individuálních zvláštností a potřeb žáků
- zvýšení péče o žáky problémové

8. Spolupráce s rodiči

- nabídnout konzultační hodiny

- pravidelně informovat zákonné zástupce o chování a prospěchu žáků
- podávat informace o akcích, pořádaných v rámci školy pro žáky i rodiče
- při výskytu rizikového chování jednat s rodiči okamžitě, doplnit jednání zápisem, vysvětlit problematiku rizikového chování a poradit možnosti dalšího řešení
- využívat pomoc asistenta pedagoga při kontaktu s rodinou žáků
- seznámit rodiče s „Krizovým plánem šikany“ ve škole a s náplní MPP, informovat je o postupu řešení při výskytu některých forem rizikového chování
- informovat zákonné zástupce o umístění všech dostupných informací postupu řešení šikany na naší škole na internetových stránkách školy a informovat je i o nových formách rizikového chování u dětí a mládeže
- informovat o školním řádu a jeho změnách, postupech při řešení výskytu některé z forem rizikového chování
- nabídnout rodičům možnost doučování pro prospěchově slabé žáky nebo pro žáky s velkou absencí
- informovat rodiče o změnách v sociální politice a jejich důsledcích pro další život žáků, dbát na působení výchovného poradce a třídního učitele na žáky i rodiče v oblasti kariérového poradenství a možnosti uplatnění na trhu práce
- informovat rodiče o akcích pořádaných školou, dát možnost rodičům účastnit se vyučovacích hodin u problémových žáků
- prostřednictvím „Dne otevřených dveří“ nebo jiné akce, dát rodičům možnost prohlédnout si prostředí celé školy a nahlédnout i do její činnosti

9. Spolupráce s dalšími subjekty

Škola spolupracuje s osobami a organizacemi, které mohou být nápomocny při prevenci a řešení rizikového chování - Policie ČR, příslušné orgány sociálně právní ochrany dítěte podle trvalého bydliště žáků naší školy, Městská policie Blovice, Plzeňský kraj, dětský domov, pediatři, PPP Plzeň – jih, oblastní metodik primární prevence pro Plzeň-jih Mgr. Milan Žižka, SVP, DDÚ, Diakonie Západ v Merklíně, Záchraná služba Vlčice, studenti Pedagogické fakulty Plzeň s programem „Sportem proti drogám“, knihovna Blovice, Mě knihovna Plzeň, Sbor dobrovolných hasičů Blovice, Člověk v tísni, Info kariéra Plzeň.

10. Vzdělávání pedagogů

- plán školení a seminářů – DVPP (dle vlastního výběru se učitelé účastní, informují ostatní pedagogy a hodnotí)
- samostudium
- odborná literatura, internet
- seznámení s krizovým plánem šikany
- seznámení s novými formami RCH a postupy při jejich řešení
- seznámení s materiály potřebné k plnění MPP
- seznámení s postupy řešení jednotlivých forem RCH
- filmotéka – preventivní filmy, videa, dokumenty (materiály, informace a školení zajistí výchovný poradce a metodik prevence)

11. Metody práce a materiály

- rozhovor, dotazník
- výklad
- přednášky a besedy
- exkurze
- diskuze
- skupinová práce
- osvěta
- nástěnky a vitríny
- video, TV, PC – film, ukázky příběhů (komiksy), výukové materiály
- propagační materiály
- odborná literatura
- časopisy
- odborná literatura ve školní knihovně
- výukové programy na PC
- metodické doporučení MŠMT k primární prevenci RCH u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních – teorie, prevence, možnosti řešení
- MPP realizovaný v rámci výuky – mezipředmětové vztahy (OV, TV)
- na modelových příkladech rozpoznávat pozitiva a negativa v projevech chování lidí
- čtení jednotlivých příběhů
- vyhledávání RCH v textu
- čtení z časopisů, odborné literatury
- odborné články k RCH
- finanční gramotnost

12. Plán evaluace

Zda bylo dosaženo cílů preventivního programu, budeme zjišťovat pozorováním po celou dobu běhu preventivních aktivit ve školním roce. V průběhu celého roku budou probíhat jednotlivé preventivní aktivity, po jejichž skončení získáme dotazáním a zhodnocením zpětnou vazbu od žáků i pedagogů.

V červnu zhodnotíme a sečteme počet zameškaných hodin a vyhodnotíme, zda došlo k poklesu absence u žáků všech oborů. Dále vyhodnotíme, formou krátkého dotazníku pro ubytované žáky, zda byla zprostředkována žákům v průběhu roku dostatečná nabídka volnočasových aktivit.

Krátkým evaluačním dotazníkem v řadách pedagogů zjistíme, zda uskutečněné vzdělávací semináře k problematice agresivity a závislostního chování splnily svůj účel.

V Oselcích, 1.9. 2022

Střední škola a Základní škola, Oselce
č. p. 1, 335 46 Oselce
Mgr. Zdeněk Tauchen IČO: 00077691, tel.: 371 522 168
Blovice 371 522 168, ZŠ 371 522 700
Ředitel SŠ a ZŠ, Oselce

